

NatureHEALTH

KARELIA

CBC // Cross-border cooperation

KA2019

SUOMI-VENÄJÄ YMPÄRISTÖHANKKEET ESITTÄYTYVÄT

21.8.2019

Tiina Vlasoff

Projektipäällikkö

**POHJOIS-KARJALAN
KANSANTERVEYDEN KESKUS**

MIKROHANKE

Toimintalinja 3: Puhdas ja miellyttävä asuinympäristö

Yleistavoite: Kehittynyt asuin- ja työympäristö

Erytavoite: Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen luonnon avulla

Hankkeen tavoite: Kerätä tietoa kehittämishankkeen laatimiseen

Budjetti: 50 000 €

Pääpartneri: Kansanterveyden keskus

Partnerit: Metsähallitus Parks ja Wildlife, Karjalan tasavallan terveysministeriö ja Charitable Foundation Health of Karelia

Henkilöstö: Projektipäällikkö (100 %), suunnittelija (25 %), koordinaattori (78 %), asiantuntija (78 %) ja kirjanpitäjä (14 %)

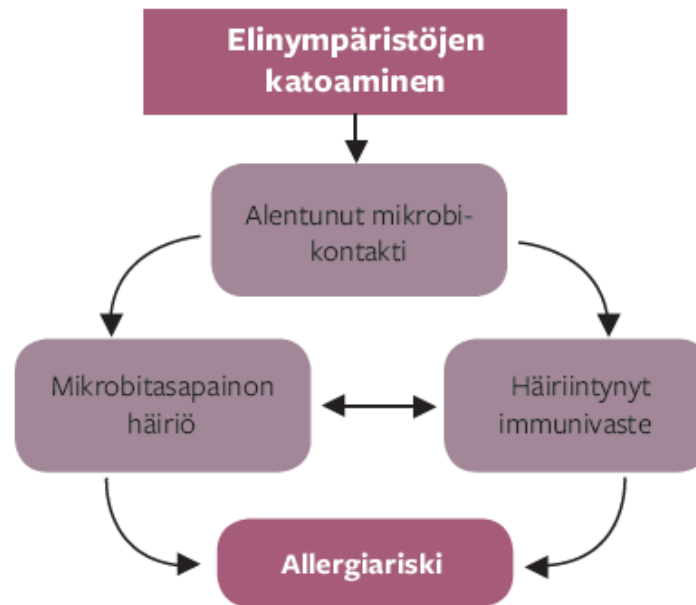
Toteutusaika ja -alue:

15.10.2018 – 31.5.2019, Pohjois-Karjala ja Karjalan tasavalta

<https://areena.yle.fi/1-4106849>

Ongelman määrittely

BIODIVERSITEETTI- HYPOTEESI

Lähde: von Hertzen et al. 2011
(10.1038/embor.2011.195)

Kohteet ja työpaketit

- WP 1: *Tieteellinen näyttö* - selvitystyö luonnon ja terveyden välisestä tieteellisestä tutkimusnäytöstä (8 artikkelia).
- WP 2: *Kunnalliset päättäjät* - kartoitus Joensuun ja Petroskoin kaupunkien virkamiesten näkemyksistä viher- ja harrasteympäristöjen kehittämiseen ja käytön lisäämiseen (haastattelu:7 virkamiestä).
- WP 3: *Väestö* - haastattelut kansalaisten näkemyksistä luonnon ja terveyden välisestä yhteydestä (katugallup: 160 kansalaista).
- WP 4: *Luontopalvelujen tuottajat* - kartoitus luontopalveluiden tuottajista ja halukkuudesta olla mukana suuremmassa kehittämishankkeessa (Webropol, haastattelu: 22 tahoja).

Konkreettiset tuotokset

- Konkreettisena tuotoksena on jokaisesta neljästä työpaketista tehdyt raportit.
 - Jokaisesta työpaketista tuotettiin 2 erillistä raporttia: A-raportit ovat Pohjois-Karjalasta ja B-raportit Karjalan tasavallasta.
 - A-raportit on kirjoitettu suomeksi ja B-raportit venäjäksi. Kaikki raportit sisältävät englanninkielisen tiivistelmän.
 - A-raportit sisältävät kunkin työpaketin aiheeseen liittyvän kirjallisuusosan.

WP1: Selvitystyö luonnon ja terveyden välisestä tieteellisestä tutkimusnäytöstä

Yleistä:

Kansainväliset, kansalliset artikkelit

- Varsin nuori tutkimusala, kasvanut voimakkaasti 2010 –luvulla
- Monitieteellisesti ja laajasti tutkittu aihe.
- Olemassa olevaa vahvaa tutkimusnäyttöä.
- Tutkimusasetelmat tulosten kannalta ratkaisevassa roolissa.
- Tiedon käyttöönotto käytännön tasolla ontuu

Venäläiset artikkelit

- Enemmän tutkimustietoa ympäristöongelmien vaikutuksista terveyteen.
- Paljon olemassa julkaistuja myönteisiä artikkeleita, mutta niiden uskottavuus on vähäistä.
- Arvostetuissa julkaisussa uskotaan yhteyden olevan yhteiskunnan kannalta merkityksellinen.

Johtopäätös:

Artikkelit tukevat hyvin niitä tuloksia, joita on saatu viimeisen 10 vuoden aikana: luontoympäristö edistää fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä tarjoaa paikan, jossa voi virkistäytyä arjen huolista yksin tai yhdessä perheen ja ystävien kanssa

WP 2: JOENSUUN JA PETROSKOIN KAUPUNKIEN VIRKAMIESTEN NÄKEMYKSIÄ VIHHER- JA VIRKISTYSALUEIDEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIDEN KÄYTÖN LISÄÄMISESTÄ

”Näen luonnon edistävän terveyttä ja hyvinvointia; ei pelkästään fyysistä vaan myös henkistä”.

Paikka	Haastateltavat	Ydinsisältö
Joensuu kaupunki	Kolme virkamiestä: opetus, varhaiskasvatus ja ympäristö	Joensuun kantakaupungissa ja sen lähiympäristössä on monimuotoista luontoympäristöä, joka tarjoaa eri-ikäisille mahdollisuuden virkistytymiseen vapaa-aikana ja toimii tarvittaessa oppimisympäristönä päiväkotij- ja kouluikäisille. Haastateltavilla oli myönteinen näkemys kaupunkiluonnon merkityksestä ihmisen terveydelle ja hyvinvoinnille.
Karjalan tasavalta	Neljä virkamiestä: Karjalan lasten oikeuksien edustaja, Petroskoin kaupunkipiirin hallinnon, Prionezhskyy-kunnan ja Pryazhan kunnan hallintojen edustajat.	Alueilla riittävästi viher- ja virkistysalueita ja luonnon myönteiset vaikutukset ihmisen terveyteen koetaan tärkeäksi. Esteettömyyttä ei ole huomioitu riittävästi muutamilla viher- ja virkistysalueilla. Rakentaminen vie tilaa viheralueita, mutta korvaavia alueita pyritään tekemään menetettyjen tilalle. Tarjolla on lastentarhoja, jotka keskittyvät vuorovaikutukseen luonnon kanssa ja tarjoavat aktiviteettejä urheilupuistojen kanssa. Ristiriitaisuutta viheralueiden suunnittelua koskevassa tiedottamisessa kansalaisten suuntaan. Toteutetaan tällä hetkellä terveyteen ja luontoon liittyviä ohjelmia ja hankkeita.

WP 3: KANSALAISTEN NÄKEMYKSIÄ LUONNON JA TERVEYDEN VÄLISESTÄ YHTEYDESTÄ

”Ihmisten tulisi mennä useammin metsään, sieltä saa kehon ja mielen hyvinvointia.”

Paikka	Haastateltavat	Ydinsisältö
Joensuu	Kävelykadut (Kauppa- ja Siltakatu) ja sen lähikadut (Koski- ja Torikatu). Osallistui 80 henkilö, joista naisia 64 %. Nuorin haastateltava 16 vuotta ja vanhin 94 vuotta. Keski-ikä 49 vuotta. Haastateltavia 15 eri asuinalueelta ja viidestä eri kunnasta.	Haasteltavista noin 50 % koki, että viheralueiden saavutettavuus on hyvä (kotoa alle 100 metriä) ja niitä on riittävästi asuinympäristössä (85 %), kaupunkisuunnitteluun ollaan enimmäkseen tyytyväisiä (70 %), luonnossa liikutaan useamman kerran viikossa (yli 80 %) ja luonto nähdään terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä (96 %). Vapaassa sanassa kirjattiin 29 henkilöltä 46 lausetta (luonnon positiivinen vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin, lapsuus ja lapset, viheralueiden viihtyvyys, luonnon säilyttäminen, viherverkosto, tyytymättömyys, kehittämisterveiset)
Petroskoi	Petroskoin kaupunki ja se lähialueet (9). Osallistujia 80 henkilöä, joista puolet naisia. Nuorin haastateltava oli 18. Keski-ikä	Vastaajista yli 70 % ilmoitti, että puistoalueiden saavutettavuus kotoa on noin 500 metriä ja vain 30 % koki viheralueita ja puistoja olevan riittävästi. 14 % vastaajista oli tyytyväinen viheralueiden ja puistoalueiden suunnitteluprosessiin Petroskoissa. 52% haastatteluun osallistuneista viettää aikaa luonnossa harvemmin kuin kerran viikossa. 51% vastaajista näkee luonnon terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. Avoimessa kysymyksessä nousi esille puistojen ja katujen roskaisuus ja ettei kaupungissa ole riittävästi lapsille sopivia kävely- ja rentoutumispaikkoja.

WP 4: LUONTO- JA HYVINVOINTIPALVELUJEN TUOTTAJIEN KARTOITUS

Selvitys alueen ekosysteemipalveluista, alueilla toimivista yksityisen sektorin luonto- ja hyvinvointi-palveluiden tuottajista ja heidän yhteistyö-halukkuus osallistua suunnitteilla olevaan laajempaan NatureHEALTH2 – kehittämishankkeeseen.

Paikka		Ydinsisältö
Lieksan ja Liperin alueiden luonto- ja hyvinvointi-palvelujen tuottajien kartoitus	Selvitys alueen ekosysteemipalveluista, alueilla toimivista yksityisen sektorin luonto- ja hyvinvointi-palveluiden tuottajista ja heidän yhteistyö-halukkuus osallistua suunnitteilla olevaan laajempaan NatureHEALTH2 – kehittämishankkeeseen. Webropol-kysely, 15 kyselyyn osallistunutta yritystä.	Lieksassa ja Liperissä on erinomaiset mahdollisuudet ulkoliikuntaan ja retkeilyyn. Asiakasryhminä ovat työikäiset, perheet ja lapset. Yleisin palvelu olivat luontoretket, vaellukset ja tapahtumat. Lisäksi tarjontaa oli myös terveellisen ravinnon kurssit, kehon ja mielen huolto. Molemmilta paikkakunnilta löytyy monia perheretkeilyyn sopivia lähiluontokohteita. Organisaatiot olivat halukkaita ja kiinnostuneita kehittämään lapsiystävällisten palvelujen tarjontaa lähitulevaisuudessa ja osallistumaan suunnitteilla olevaan NatureHEALTH2 kehittämishankkeeseen.
Petroskoi	Kyselylomakkeita lähetettiin yhteensä 15 luontopalveluja tarjoavalle kunnalle, järjestölle ja yritykselle. Heistä kyselyyn vastasi seitsemän.	71 %:lla vastaajista on kohderyhmänä lapset, nuoret ja nuoret aikuiset, puolet vastaajista työskentelee ikäihmisten kanssa ja osa tuottaa palveluja myös erityisryhmille. 86% vastaajista tarjoaa opastettuja luontoretkeä ja vaelluksia. 77 % tarjoaa terveellisen ruokavalion kurseja ja eläinterapiaa. 86 % vastaajista aikoo kehittää luontopohjaisia ja hyvinvointipalveluja seuraavien neljän vuoden aikana. Neljällä organisaatiolla seitsemästä on aiempaa kokemusta rajat ylittävästä yhteistyöhankkeista ja muusta toiminnasta. NatureHEALTH2 –hankkeeseen toivottiin erityisryhmien vaatimusten huomioon ottamista luonnossa liikkeessa. Vastaajat olivat kiinnostuneita tulemaan mukaan suunnitteilla olevaan hankkeeseen.

Hankkeen vaikutukset paikallisesti ja rajan ylittävästi:

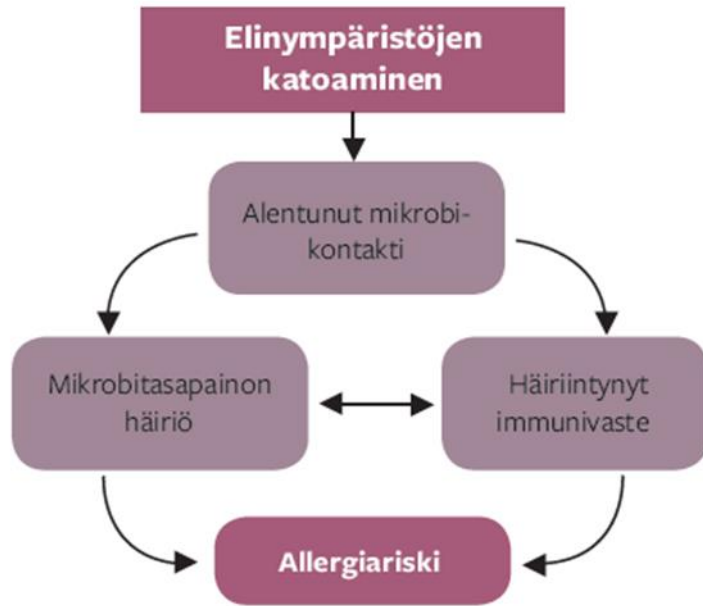
- Kerättyä tietoa käytetään uusien hankkeiden kehittämiseen ja kumppaneiden välistä yhteistyötä jatketaan.
- Hanke huomio vahvasti luonnon ja terveyden välisen yhteyden ja tuotokset (4) lisäävät tietoisuutta päättäjien ja virkamiesten luonnon hyvinvointivaikutuksista ihmiselle.
- Kansalaiset löytävät luonnon ja tietävät paremmin alueiden erilaiset luontoympäristöt.
- Luonto- ja hyvinvointipalveluja tarjoavista yrittäjistä tietoisuus ja palvelujen kehittyminen.

Mitä opimme toteuttamisesta:

- Tiivis yhteydenpito partnereiden välillä
- Hankkeen johtamiskeinot
- Karelia CBC-ohjelman rahoitus tärkeä pienille toimijoille
- Oulun tuki hankkeen aikana oli tärkeää ja toimivaa

Ehdotus tulevalle rahoituskaudelle: Jokaisen prioriteetin tavoitteeseen sijoitetaan vähintään yksi hanke.

BIODIVERSITEETTI- HYPOTEESI

Lähde: von Hertzen et al. 2011
([10.1038/embor.2011.195](https://doi.org/10.1038/embor.2011.195))

Kiitos huomiostanne!

tiina.vlasoff@pkkansanterveys.fi

Puhelin 050 579 0604

<https://kareliacbc.fi/en/projects/naturehealth-ka2019>